

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vrednost za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 195. — STEV. 195.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 21, 1922. — PONDELJEK 21. AVGUSTA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

POGAJANJA ANTRACITNIH MAJNARJEV

Zastopniki antracitnih delodajalcev in premogarjev, na konferenci v Philadelphiji, bodo sklenili mir. — Pogajanja bi lahko škodovala končni uravnavi.

Philadelphia, Pa., 19. avgusta. — Konferenca, ki se vrši med voditelji United Mine Workers ter delodajalci v namenu, da se uravna premogarsko stavko v antracitnih poljih, je razkrila dve stvari.

Prva stvar je, da je bil arbitrajski predlog delodajalcev edina ovira, ki je stajala uravnavi na pot.

Druga stvar pa je, da hočejo delodajalci na vsak način skleniti dogovor ter obnoviti obratovanje v rovih.

Zadnje omenjeni razvoj, obenem z željo delavcev, da se vrnejo na delo, smatrajo številni za dobro znamenje z ozirom na uspeh konference. Ni pa gotovo, koliko časa bo poteklo, predno se bodo dogovorili zastopniki obeh spornih strani.

Čeprav je trajala konferenca le eno uro in pol, sta prišli vendar obe stranki zanje polni upanja, da bo kmalu mogoče doseči dogovor. V kratkem ugotovili, ki je bilo objavljeno koncem konference, se je glasilo, da ni bil dosežen nikak dogovor in da se bo vršila v ponedeljek nadaljnja konferenca.

Niti John Lewis, predsednik United Mine Workers, ki zastopa delavce, niti Warriner, zastopnik antracitnih delodajalcev, nista hotela podrobno razpravljati o ugotovitvah, da se ni bil dosežen dogovor, a oba sta izjavila, da bi neprimerna publiciteta glede vsesvine pogajanj lahko škodovala končni uravnavi ter slednjo eventualno zavlekla.

Iz uradnega vira pa se je izvedelo, da je bil predložen premogarski predlog, tikajoč se antracitne upravne komisije. Ta predlog je vzbudil na večeršnjem sestanku precej nesoglasja, in isto velja, tudi glede današnje seje. Zastopniki delavcev so izjavili, da bi bilo boljše, če bi se predložilo kak drugi arbitrajski načrt.

Predlog kot so ga stavili delodajalci, je obstajal v tem, da naj sestoji dotična arbitrajska komisija iz treh zastopnikov delavcev in treh zastopnikov delodajalcev. V slušaju nesoglasja pa naj se izloči odločitev trem nepristranskim razsodnikom in ne kot dosedaj, enemu. Te razsodnike naj bi imenoval predsedujoči sodnik United States Circuit Court.

Washington, D. C., 19. avgusta. — Geološki urad je cenil pro-

dukejo mehkega premoga v tekočem tednu na približno 4 milijone 300.000 ton v primeri s 4.570.000 tonami, katere se je izkopal tekom preteklega tedna.

Tekom preteklega tedna je znašala produkcija vsega premoga 4.605.000 ton, me katerimi je bilo tudi 29.000 antracitnega premoga.

Po mnenju geološkega urada je še prezgodaj domnevati, kakšen učinek bo imel na proizvodnjo premoga dogovor, ki je bil sklenjen v Clevelandu med premogariji ter lastniki mehkih premogovnikov, kajti čeprav so pričeli odpirati številne rove, ki so bili zaprti od prvega aprila naprej, manjka vendar železniških kar, da bi prevedle izkopani premog.

OČE IN SIN SE POTEZATA ZA ISTO ŽENSKO.

Marion, Ohio, 19. avgusta. — Ciganske postavne ne veljajo v domačem mestu predsednika Hardinga. To je postalo očito večeraj, ko sta nastopila pred tujakšnim sodiščem Frank Elis iz Chicaga ter njegov sin Frank, Jr., iz Clevelanda ter zahtevala oba isto žensko za ženo na temelju ciganskih postav.

Župan se ni brigal za zahteve obeh članov ter izročil žensko nekemu Frank Stanley-u iz Chicaga, ki trdi, da je njegova sestra.

Stanley je odpotoval z žensko v Chicago v spremstvu njenih dveh otrok iz zakona, v katerem je živel predno je postala ciganka.

Ciganska tolpa, kateri pripada starejši in mlajši Elis, je bila pognana iz mesta.

OGRSKA HOČE POSTATI ČLANICA LIGE NARODOV.

Ženeva, Švica, 18. avgusta. — Tajništvo Lige narodov je dobilo danes poročilo, v kateri jo naproša madžarska vlada, da bi bila Ogrska pripuščena v Ligo narodov.

DUBLIN JE POPOLNOMA PRIPRAVLJEN NA NAPAD

Prebivalci irskega glavnega mesta, naj ostanejo zvečer doma. — Ustaše skušajo pognati preko meje.

Dublin, Irsko, 20. avgusta. — Soglasno z nekim oficijelnim obvestilom, ki je bilo izdano danes popoldne in v katerem se sviri meščane, naj ostanejo v svojih domovih ter dajo četam priliko, da izvedejo svoje defenzivne odredbe, se je nameravalo danes zvečer vprizoriti močan napad na več važnih postopij ter drugih pozicij v Dublinu.

Uradniki proste irske države so mnenja, da bodo ustaši najbrž opustili svojo nakano, ker se je izvedelo za njih namen, a nevarnost zvezana s tem, je tako velika, da je bilo svarilo na občinstvo povsem upravičeno.

Dublin, Irsko, 19. avgusta. — Ostro streljanje se je vršilo tekom cele pretekle noči po celem mestu med silami proste irske države ter ustaši. Ostrostrelci so streljali zasede na čete proste irske države in ustaši s strojnimi puškami so napadli postojanke narodnih čet v različnih delih mesta.

Ustaši so streljali na neki avtomobil, v katerem so se vozili štirje častniki rednih čet. Isti avtomobil je bil pozneje izpostavljen napadu z bombo. Častniki niso bili ranjeni, a ubit je bil neki v bližini stoječ civilist. Trije nadaljni neprizadeti so bili ranjeni.

London, Anglija, 19. avgusta. — V nekem poročilu Press Association iz Dublina se glasi, da so bili irski ustaši odločno poraženi na bojnem polju, da pa nameravajo sedaj vprizoriti novo kampanjo terorizma in uničevanja. Taktike ustašev so se pričele izpreminjati, kar je postalo vedno bolj in bolj jasno izraza časa, ko so bili pregnani iz Corka.

Njih namen ni več držati to ali ono ozemlje kot organizirana sila ter se spuščati v odprte boje s četami proste irske države. Poslužiti se hočejo guerilla vojevanja ter vprizarjati majhne in hitre napade, tekom katerih skušajo napraviti kar največ škode. Posluževati se hočejo taktik, katerih so se prej posluževali v boju proti Angležem in v tem smislu je obvestilo vrhovno poveljstvo ustaških čet vse člane ustaške armade. Strogo je prepovedano "nedisciplinirano" plenjenje. Dovoljeno pa je požiganje kupov sena, sodišče in prisilnih delavnic ter nadalje uničevanje železnic in mostov.

AVSTRILJA NA BOBNU.

Dunaj, Avstrija, 19. avgusta. Avstrija je na javni dražbi ter jo lahko kupi oni, ki največ ponudi zanj. Ker je izgubila avstrijska krona vsako vrednost in ker je vlada v takih stiskah, da ne more nikamor naprej, je poklical avstrijski kanceler k sebi poslanske centralnih evropskih držav ter jim razložil, da ni vprašanje več finančnega, temveč političnega značaja in da je neločljivo spojeno s centralno evropskim vprašanjem.

Avstrijska vlada je vsled tega sklenila stopiti v osebni stik z vodilnimi državniki treh najvažnejših sosedov, Nemčije, Italije in Čehoslovaške.

Avstrijski kanceler bo odpotoval jutri v Prago, da se posvetuje z dr. Benešom in od tam v Berlin, kjer ga pričakuje kancelar Wirth. Na kratko rečeno je stvar naslednja: — Avstrija se hoče spojiti z enim teh treh narodov za vsako ceno ter neodvisno od zaveznikov, v kojih lepe obljube ne veruje več. (Italija je vendar tudi zaveznik.)

NOVA USTAJA JE BILA ZATRITA V MEHIKI

V Puebli so v kali zatrli novo ustajo, katero so skušali vprizoriti pristaši Feliksa Diaza.

Mexico City, Mehika, 20. avg. Frederico Cordova, katerega so dolžili, da je pred tremi leti odvedel William O. Jenkinsa, ameriškega konzularnega agenta, je zopet prišel v javnost kot aktivni načelnik skupine revolucionarjev v državi Puebla. Soglasno s poročili številnih jetnikov, ki so padli v roke zveznim četam, so izdelali ti revolucionarji natančen program za ustajo, ki naj bi se osredotočevala v državah Pueblo in Tlaxcala.

Cordova je baje izbral svojim glavnim pomočnikom Juan Ubera ter Guerrero. V nekem poročilu vojnega urada se glasi, da je bil general Ubera resno ranjen v nekem boju z zveznimi četami.

Delavnosti Cordove se je smatralo nevažnim do predvečerajšnjem, ko so zvezne čete ujele tekom nekega spopada, ki se je završil dve milj od mesta Puebla, več ustašev. Jetniki so imeli pri sebi dokumente, iz katerih je bilo razvidno, da so zapleteni v zaroto številni rančerja in nadaljni dobro znani civilisti. Namen te zarote je bil podjarmiti si državi Puebla in Tlaxcala. Nadalje se je ugotovilo na temelju teh razkritij, da so pristaši Cordove v resnici pristaši Feliksa Diaza in da se je izdelala ambicioznejša načrta, obsegajoča celo deželo.

Vojni urad ima baje v rokah popoln seznam vseh pristašev nameravane revolucije v Puebli, kajti ta seznam se je našlo v žepu privatnega tajnika Cordove, ki je padel v roke zveznim čet.

V poročilih iz Pueble se glasi, da so se vršile obravnave pred vojnim sodiščem, da pa dosedaj še ni bila izvedena nobena smrtna obsodba.

Rezmerje v Tabaseo so še vedno neurejene. Ustaši so zelo aktivni v novootvorjenih petrolejskih poljih te države ter šli v svojih delavnostih celo tako daleč, da so prijeli službenca, med njimi par Amerikancev, od katerih zahtevajo tribut.

COX SE ZANIMA ZA HUGO STINNESA

Prejšnji demokratični kandidat za mesto predsednika je obiskal predsednika Eberta in kancelarja Wirtha

Berlin, Nemčija, 20. avgusta. — James M. Cox, predsedniški kandidat demokratične stranke tekom zadnjih predsedniških volitev v Združenih državah, je dopel v Berlin, očitno zadovoljen z načinom, kako je Liga narodov rešila nekatere probleme Avstrije in Čehoslovaške. Obiskal je predsednika Eberta in kancelarja Wirtha ter upa, da se bo sestal tudi s Hugo Stinnesom.

Cox bi šel iz Berlina naravnost v London in od tam na Irsko. — Izguba Northeliffa, Griffitha in Rathenauja je resen udarec za cel svet, — je rekel Cox. — Glede Avstrije je izjavil, da bi bilo mogoče odpraviti njeno bedo, da pa bi bilo izboljšanje počasno, ker ima dežela slabo vlado. Čehoslovaška je obljubila Avstriji, da ji bo dobavila polovico svojega sladkornega proizvoda brez carine in tudi velik del svoje produkcije olja. Cox je končno trdil, da bi se lahko Avstrija sama rešila z razvojem svojih vodnih sil.

AMERIKANEC BO SKUŠAL PREPLAVATI ANGLEŠKI KANAL

Slika nam kaže Amerikance Charlesa Totha, ki je sklenil preplavati angleški kanal. Ta razdalja znaša 23 milj. V njegovi družbi so tri priznane angleške plavalčice.

HIPEN KONEC SUŠE V JOHNSTOWN, PA. PAPEŽ PIJ SE VOZI Z AVTOMOBILOM

Vrhovni prohibicijski žrec, Haynes, je presenečen vspricho akcije, s katero je župan "suspendiral" Volsteadovo postavo. — Pivovarne imajo na razpolago velike množine močnega piva. — Prodaja piva bi uničila butlegarje.

Washington, D. C., 18. avgusta. — Prohibicijske oblasti so danes skoro omedle od presenečenja, ko so izvedele, da je dal župan Cauffield v Johnstown, Pa. pivovarjam in salonom dovoljenje, da smejo prodajati pravo pivo, ker preti mestu epidemija vsled zavzivanja slabe pitne vode.

Ves presenečen je zvezni komisar Haynes najprevo čakal nekaj časa, da dobi avtentična poročila v tem pogledu in sicer od svojih agentov v Johnstownu, predno bi odposlal povelja, s katerimi naj bi se napravilo konec tej pivski povodnji. Johnstown je postal nankrat popolnoma moker vsled povelja župana, še predno so imeli prohibicijski agenti priliko nastopiti. Komisar Haynes je izdal nato komunikacije, v katerem se glasi:

— Župan v Johnstownu nima nobene pravice postaviti postavo na stran. Strah pred epidemijo ni noben vzrok za tako akcijo. Predsedniku samemu manjka avtoritete, da bi potisnil na stran zvezno prohibicijsko postavo. Ni res, da je bila postava razveljavljena od drugih prilikah, da se prepriči epidemije. Mi smo pripravili nastopiti proti novim razmeram v Johnstownu.

Celi dogodek pa je izgledal manj smešno, ko so prohibicijski agenti sporočili glavnemu stanu, da je v mestu bilo dobre pijače, čeprav ni mogoče najti nobenega dokaza, da so postavo kršili. Očitno so spravili pivo med ljudi v takozvanih "container-jih", ki ne nosijo nobenega znaka, po katerem bi bilo mogoče spoznati pivovarno ali salomarija.

Komisar Haynes je sporočil danes zvečer, da ni nobenega dokaza o krivdi pivovarjarjev, čeprav so prohibicijski uradniki sumili, da je bila velika množina piva, katero so spravili med občinstvo, izdelana v Johnstownu. Uradniki izjavljajo, da imajo pivovarne vedno na razpolago velike množine piva, napravljenega po starem procesu, katero potem dealkoholizirajo, predno ga spravijo v promet. Iz tega vira je najbrž tudi prišlo pivo, ki je preplavilo mesto, čeprav nimajo prohibicijski uradniki nikakih dokazov za to svojo trditve.

Pomožni prohibicijski komisar Jones je izjavil, da zadostuje akcija župana v Johnstownu, da ga governor odstrani iz urada. Presenečenje prohibicijskih uradnikov je bilo tem večje, ker je bil

baje župan Cauffield izvoljen na suhaškem tiketu.

V svoji proklamaciji, v kateri je dovolil prodajo pravega piva, je rekel župan, da prodajajo butlegarji strup in da je mogoče odpraviti te neznozne razmere, s tem, da se stavi na trg pravo pivo.

— Več mesecev sem si prizadeval iztrebiti butlegarje, — je rekel župan. — Pretekli teden sem pozval meščane, naj mi pomagajo v tem boju, a le dva sta se odzvala. Eden teh je bil premlad, da bi služil kot posebni policist. Drugi je bil zapuščen, a se naslednjega dne ni oglasil k službi.

Župan je izjavil, da bi pomembjala prodaja pravega piva smrtni udarec za butlegarje ter ob istem času odpomogla nevarnemu položaju, ki je nastal vsled slabe pitne vode. — Mestna voda je nezavžitna, v njej argoli bacilov, — je rekel.

PRODUKCIJA ŽELEZA JE MAJHNA.

Youngstown, O., 19. avgusta. Ker so danes zaprti tukaj nadaljnje železno peči, je postala neovisna produkcija železa v tem okraju manjša kot je bila v časih največje depresije. Uradniki naprav so zelo pesimistični glede dobave potrebnih množin premoga ter dvomijo, da bi bilo mogoče kmalu obnoviti obratovanje.

Položaj je postal še slabši vsled pomanjkanja takozvanih box kar.

DOLGO V ZRAKU BREZ MOTORJA.

Berlin, Nemčija, 19. avgusta. Velik zračni uspeh se je baje dogseglo v petek tekom letalnih poskusov v Rhoen pogorju. Neki dijak tehnične šole v Hanoverju, po imenu Martens, je baje ostal v zraku šest in šestdeset minut, soglasno z neoficijelnimi sporočili.

Letalo, ki nima nobenega motorja, je izdelalo deset dijakov omenjene tehnične šole.

Pij je prvi papež, ki se lahko imenuje lastnikom avtomobila. — Podarili so mu ga Milančani.

Rim, Italija, 20. avgusta. — Papež Pij se je moderniziral, kajti postal je ponosen lastnik avtomobila. Narod Milana, kjer je papež pred svojo izvolitvijo deloval kot nadškof, mu je podaril avtomobil najnovejšega italjanskega izdelka. Na vratih avtomobila je naslikan papeški grb in nad njim tiara ter ključ svetega Petra. Glasi se, da se bo papež posluževal tega avtomobila v notranjosti vaticanskih vrtov, po katerih se sedaj vozi po dvakrat na dan na svojim izprehodih in sicer na razdaljo malo več kot treh milj.

Ko so privedli avtomobil v Vatikan, je prišel papež ven, da si ga ogleda.

— Prvikrat se ga bomo poslužili pri prevozu kipa Loretske madone, — je rekel papež ter mislil s tem, da se bo prvikat peljal v avtomobilu dne 6. septembra, ko bo blagoslovil kopijo slavnega kipa. Original je najhen črn kip Marije in Jezusa, izrezan iz lesa libanonske cedre.

To je prvikat v zgodovini papežev, da je bil eden teh lastnik avtomobila. Nekateri kardinali pa so bili že pred več leti ponosni lastniki avtomobilov. Kardinal Vanutelli je bil prvi lastnik avtomobila, katerega so mu podarili ameriški katoliki. Ko je bil kardinal Merry del Val papeški državni tajnik, je imel avtomobil, v katerem se je v poletnem času vozil k morskimi obali, štirinajst milj proč od Rima, kjer se je kopal v morju. Vatikanski uradniki so se danes spomnili na veliko izpremembo, ki se je završila v zadnjem času, kajti ni še dolgo tega, ko se niso smeli duhovniki posluževati niti bicikljev ali navadnih koles.

VROČEKRVEN SENATOR.

Havana, Cuba, 19. avgusta. — Polkovnik Rozendo Callazo, senator iz Camaguey in polkovnik Orestes Ferrare, poslanec za havansko provinco, sta bila ranjena danes, ko sta hotela prati čast z meči. Prvi je dobil globoko zarezo v desnem ramenu, drugi pa zarezo preko lica.

Dvoboj je bil že drugi ter posledica nekega prepira v javnih listih.

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRILJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Vetraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložna na zbirne pošte in izplačilo "K. r. poštni čekovni urad in 'Jadranska banka' v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Bar, Jovcu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron \$ 1.15	1,000 kron \$ 3.50
400 kron \$ 1.50	5,000 kron \$17.00
500 kron \$ 1.85	10,000 kron \$33.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložna na zbirne pošte in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir \$ 2.90	500 lir \$25.00
100 lir \$ 5.30	1000 lir \$49.00
300 lir \$15.00		

Za pošiljavo, ki presega znesek dvajsetstotih zron all pa šeststotih lir dovoljemo po možnosti še poseben postop.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe pošiljni denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je pošiljati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANKSÄKSERSTATEBANK
62 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celoletno predplačilo	\$7.00	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	\$6.00	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	\$3.00	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	\$1.50	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopisni bres podpira in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

TARIFNA PREDLOGA

Zvezni senat je sprejel v soboto republikansko tarifno predlogo.

Samo en republikanec, senator Borah iz Idaho, je imel toliko poguma, da je glasoval proti predlogi.

Vsled nove carinske predloge, ki bo obdala našo deželo s kitajskim zidom, bo moral plačati ameriški narod letno tri milijarde dolarjev več indirektnega davka. Nekateri, ki še bolj natančno slutijo posledice, pravijo, da bo znašala ta svota štiri milijarde dolarjev.

Ta postava bo obdala vse blago, ki je življenske važnosti, v namenu, da se zaščiti domačega delavca.

Ako misli washingtonska gospoda, da bo na te li-manice še vedno lahko lovila glasove, se presneto moti.

Kaj bo profitiral delavec od varstvene carine? Ali mu kdo garantira, da bo imel višjo plačo? Ali mu kdo garantira, da bo imel isto plačo kot jo ima sedaj?

Prekupčevalci bodo podvojili ali potrojili ceno svojemu bagu. Edino oni bodo imeli od tarifne predloge oziroma postavne lepe dobičke. Delavec ne bo mogel zmagovati teh visokih cen. In najznačilnejše pri tem je, da je najvišja carina naložena na volno, bombaž in živila.

Tozadevna predloga pa zaenkrat še ni zakon. Najprej bo šla na konferenčni odbor.

Iz tega odbora so izklučili senatorja LaFolletta, ker v tem odboru ne potrebujejo nikogar, ki bi stavil kaka neprijetna vprašanja ter bi zamogel uspešno braniti svoje stališče.

Sprejem nove postavne bodo zavlekli čez novembarske volitve. Če bi bila postava sprejeta pred volitvami, bi se volilci najbrže ne poslužili gasov, pač pa kola.

K SMRTI ENVER PAŠE

S smrtjo Enver paše je bil iztrebljen s pomočjo nasilnih smrti celi turški triumvirat, ki je postal zloglasen raditega, ker je spravil Turčijo v svetovno vojno in sicer na strani Nemčije in Avstrije in ker je skušal rešiti problem narodnostnih in verskih manjšin v turškem cesarstvu potom masakrov, to je uničevanja teh manjšin na debelo.

Prvi je bil Talaat paša, ki je kot član mlado turške vlade v Štambulu odkrito priznal inozemskim poslancem na predvečer vojne, da je edina pot kako rešiti armenski problem, pot uničenja celega plemena. Od leta 1905 naprej pa do konca vojne je ustrajno prevajal to svojo teorijo v prakso. Pet let pozneje ga je umoril v Berlinu armenski dijak, ki je bil takoj oproščen od nemškega sodišča, ko je zagovornišvo predložilo dokumente, ki so kazali, da je bilo dejanje dijaka povsem upravičeno.

Nato je prišel na vrsto Džemal paša, ki je bil mornariški minister pred vojno ter postal vojaški governor Sirije, kakorhitro je stopila Turčija v vojno. Ko je dospel v Damask, se je delal kot da ne upošteva oblasti v Carigradu ter je potom svojih agentov pospeševal jesensko ustajo reformske lige v Bejrutu. V njegovem štabu pa je bil Emir Nuri Šalan, ki je zastopal interese šerifa iz Meke, sedanjega arabskega kralja. Ta Nuri je spoznal, da hoče Džemal le izvesti imena članov reformske lige, namreč imena Arabcev, židov in kristijanov. Nobene ustaje ne bilo, a velik pogon na člane in eksekucije stoterih članov lige. Po vojni se je Džemal zvezal z emirjem iz Afganistana ter odšel v Berlin, da nakupi orožje. Ko se je vračal v Afganistan, so ga Armenci ubili v Tiflisu.

Vsi ti trije voditelji so pobegnili iz Carigrada, ko so zavezni ki zasedli mesto v oktobru 1918. Neko turško vojno sodišče jih je obsodilo na smrt "in contumacia", to je v njih odsotnosti.

Enver paša je bil eden najbolj romantičnih in pustolovskih predstaviteljev Islama. Prišel je svojo karijero kot agitator za Mladoturke ter je bil član triumvirata, ki je izvršil državni preobrat ter strmoglavil sultana Abdul Hamida.

Postal je načelnik štaba turške armade leta 1913. Angleška vlada ga je dolžila, da je zakrivil vstop Turčije v vojno na strani Nemčije. Tekom vojne je imel več konferenc z nemškimi generalnim štabom ter kajzerjem. Bil je prepričan, da so Dardanele nezavzetne.

Leta 1917 je postal vojni minister. Po sklenitvi miru je moral pobegniti iz Turčije. Oblasti so ga dolžile vojne-ga profitirstva in sličnih zločinov. Hotel je postati emir Turkestana ter se zameril tako Turkom kot boljševikom. Slednji so pričeli s kampanjo proti njemu, ki je zaključila karijero tega izvanrednega človeka.

APARAT BO PAVEDAL, ČE LAŽEŠ ALI NE

Znanost pa res napreduje. V zadnjem času so iznašli aparat, ki natančno zaznamuje, če človek resnico govori ali če laže. — Zdravniki so dognali, da je delovanje sreča in mišje vse drugačno, če človek govori resnico kot pa če laže. Aparat preiskujejo na osebah, ki pravijo, da so pokrivci obdolžene.

Dopisi.

Greensburg, Pa.

Čital sem dopis iz tega mesta v katerem dopisnik navaja terorizem washingtonske vlade napram stavkujočim premogarjem, za kar ga ne kritiziram.

Obenem dopisnik poroča, da kar se tiče Slovencev v naši naselbini, smo solidarni, niti eden se ni poslužil direktnega stavkokazva, pač pa imamo dva indirektna stavkokaza, ki sta po mojem mnenju slabša od direktnih, seveda možaka z visokoškolsko izobrazbo. Ta dva gospoda se kljub svoji nevednosti zavedata svoje nesramnosti, namreč da knjuta verzige sama sebi ter rujeta proti vsem poštenim in jih skušata javno osramotiti.

Potem dopisnik navaja slabosti rojaka Dr. F. S. O tem rečem samo toliko, da ženske, ki količkaj držijo do sebe, se sploh ne bi podtikale nad njim.

Kar se je pa L. P. (oziroma Louis Palčić) izrazil izven pisarne mirovnega sodnika, ko ste imele opravka z Dr. F. S., pa dopisnik ne navaja. Jaz sem rekel, da je siromak Dr. F. S. prišel v pravo skupščino žensk in da jaz bi imel rajši najboljšega advokata v Ameriki proti sebi, kakor pa par do-tičnih žensk. S tem sem mislil, da jima je mati narava dala izvanredne jezike, in tega tudi ne zanikujem. (Pri tem pa nisem mislil vseh navzočih.) S tem pa ni rečeno, da sem indirektni stavkokaz, če sem to izjavil.

Ve ste sicer povzročile govornico, da se je govorilo meseca julija na društveni seji SNPJ, da sem tajni deputy in da sem se bal priti na dotično sejo, katera je pa bila prva, pri kateri nisem bil navzoč v zadnjih sedmih letih. Ko sem prišel na sejo meseca avgusta, sem zahteval pojasnila oziroma zadostneje glede tega, nakar so se člani izrazili, da so bili do zadnjega na dotični seji, pa da ni ne eden čul slabe besede o meni. Pozneje sem tudi izvedel, da to prihaja vse od vaše strani.

Tebe kot dopisnikarja pa pozivam, da mi dokažeš indirektno stavkokazstvo, in kadar želiš nedolžnega človeka postaviti pred svetom v slabo luč, se ne skrivaj za slavnim zagrnjalom "stavkar". Pridi tvojim polnim imenom na sveto, sicer te pa bom že izslidil in dobiš zadostneje!

Louis Palčić.

San Francisco, Cal.

Vsega polno čitate iz San Francisco, toda v korist delavstvu zelo malo.

Delavske razmere so slabe, kakor v drugih krajih dežele. Plače znižujejo, delavske ure zdaljšujejo, stavke in uniže propadajo v korist krutemu kapitalizmu. Vzrok velike revščine je pripisavati delavcem samim, ki se medsebojno pobijajo in dajo priliko delodajalcem, da se organizirajo in oborožijo proti njem. Dokler delavci oziroma proletarci ne organizirajo ene unije, je boj proti kapitalizmu brez meči. Nič čudnega, ako človek obupa pod tem gnilim kapitalističnim sistemom. Živeti ne moreš, umreti ne moreš, ako se skušaš usmrtiti, te zaprejo.

Marsikateri gre v prezgodnji grob radi slabih razmer. Tako je napravil dobro znani in priljubljeni rojak Frank Hanžič, doma na Königsberg. Odhod iz Ženeve vsa Spod. Štajerskem. Pogrešali smo ko sredo in soboto.

ga štirinajst dni, nakar so ga do-bili mrtvega v sobi, napolnjeni s plinom. Nikdo ne ve, če je bil sa-momor ali nesreča, ker fant se je večkrat močno opil. Bil je član društva "Tabor Slovanov" št. 304 SNPJ, katerega člani so mu pri-redili primeren pogreb in pokopali na katoliško pokopališče po kato-liškem obredu. Bil je tudi član angleškega društva "Moose", ki ni napravilo za njega popolnoma nič. Pokojnemu naj bo lahka ameriška zemlja in naj ostane med nami nepozabljen.

Zopet imamo dokaz, kaj so tuja društva za naše rojake. Dokler ste zdravi, vas poznajo, ko pa umrjetе, se ne zmenijo za vas. Rojaki, pristopajte k našim jednotam, kajti le na ta način ste gotovo preskrbljeni za slučaj nesreče Marsikateri rojakov se ponosno po pri-sih potrka: Kaj boš ti, jaz spadam k angleškemu društvu! Ko se mu kaj prigodi, hodi tiho in se jez, zakaj ne dobi tega ali onega, kar so mu obljubili. Pravil pa sploh čitati ne zna. Delujmo z malo večjo vnemo in složnostjo za slovenske organizacije, pa bo marsikateri prihranil mnogo sitnosti. To vem iz lastne skušnje.

Kljub slabim časom se je sko-rajžil naš priljubljeni rojak Mr. Marko Sterk in izbral družico, da ga bo tolažila v ostalih grenkih urah tega "luštnega" sveta. Mr. Sterk se je poročil z Miss Mary Fisher. Svatbo smo obhajali na domu njenih staršev. Kalifornijske kapljice nam ni manjkalo. Plesali smo dva dni, ko pa smo se vračali domov, je skoro vsak naj-vrat nekaj časa počakal, da je pogruntal pot proti domu. Čast starišem in dekletu, ker tako iz-vrstno govori materni (slovenski) jezik, kljub temu, da je rojena v Ameriki. Mr. in Mrs. Sterk želimo čihlo sreče v novem stanu.

Eden, ki je bil na svatbi.

Čeh o položaju v Avstriji.

"Prager Presse" je prinesla zanimiv pogovor z neko vplivno osebo, ki je karakterističen za preso-jo, kakšno mnenje vlada danes med Čehoslovaki o položaju v Avstriji.

Po mnenju te osebe bi se mogla Avstrija rešiti le na ta način, da se formira posebna mednarodna komisija, ki bi vzela upravo države v svoje roke. Inicijativo za obrazovanje take komisije bi pa morala dati Avstrija sama, kajti Čehoslovaška nima pravice vme-savati se v notranje zadeve tuje države. Resni ljudje ne morejo misliti na priključitev k Nemčiji, saj Avstrija sama tega ne želi, in če bi tudi želela, bi tega ne mogla izvesti, ker bi prišla v nasprotje z mednarodnimi pogodbami. Vrh tega se tudi Nemčija sama nahaja danes v slabem gospodarskem stanju. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji bi se položaj Nemčije ni-kakor ne izboljšal, temveč le po-slabšal.

Zračna pošta Ženeva-Moskva je začela funkcionirati 1. julija na progi čez Nürnberg, Berlin in ljeni rojak Frank Hanžič, doma na Königsberg. Odhod iz Ženeve vsa Spod. Štajerskem. Pogrešali smo ko sredo in soboto.

Peter Zgaga

Zadnja poročila pravijo, da je bil de Valera, znani irski republi-kanski voditelj, ustreljen v grlo. Angleži naj raztrošijo vest, da ga je Bog kaznoval, ker je iz nje-govega grla prihajala neresnica. S tako bajko namreč lahko prepirajo več lreev kot pa z di-plomacijo in z orožjem.

V naslednjem objavljam poročilo, ki podpihuje boljševizem: V morskem kopališču Deau-ville, Francija, se mudi slavna gledališka igralka Gabriela, ki je stavila, da njen nakit več tehta kot pa njena obleka.

Najprej so iztehtali obleko, po-tem pa nakit. In res, nakit je bil za dve unci težji.

Mesar je pisal svojemu prijatelju: — Zal, da ti ne morem od-stopiti črevesja. Z mojo ženo sem govoril, Svinjo lahko vzameš, ka-dar hočeš. Pozdrav!

V Johnstownu je teklo pivo v petokih. — Pravi neko poročilo v listih. — Župan je dal odpreti vse salone. Ta svoboda je pa traja-la samo par ur. Sedaj teče pivo in druga pija-ča v mlakazah, kot se spodobi za napredno demokratično Ameriko.

Kako je z D'Annunzijem, mi ni znano. Če se mu rana celi ali ne, ne vem. Toliko pa vem, da rana, ki jo je zadal Jugoslaviji, ni zaceljena. Treba bo nevarne operacije. Vprašanje je le, če bo do belgrajski gospodje tej opera-ciji kos.

Jako značilno poročilo, vredno ameriške demokracije prihaja iz Pittsburgha:

V Connelsville, okraju, ki obseva Fayette, Westmoreland in Greene, so delodajalci sklenili, da ne bodo sprejeli nazaj na delo, nobenega Jugoslavana in nobenega Poljaka, ki je štrajkal. Sprejeti bodo le "zvesti". Z naslovom "zvest" so odlikovali baroni skebe.

Glavni vzrok te odločitve je dejstvo, da se med štrajkom ni-so hotele voziti žene štrajkarjev v istih cestnih karah kot žene skebov.

Premogarski baroni so napram ženskam veliki gentlemani. In tu-di napram skebom, seveda.

Njihovi nazori o poštenosti se toliko odlikujejo od nazorov drugih ljudi, da smatrajo nepošte-no za pošteno.

Papežu so kupili Milančani av-tomobil. Oni, katerega papež zastopa na tem svetu, je hodil v opankah.

Čehoslovaška je izmed vseh na-sledstvenih držav glede valute na najboljšem stališču.

Res, izplačalo se je med vojno ustamoviti v Sibiriji čehoslovaško legijo, katere naloga je bila bor-ba proti boljševikom.

Pa naj pridejo na Češkem da-nes na površje radikale, ki ne bodo lizali Francozom peta, in videli boste, da bo padla čehoslovaška krona globoko pod nemško marko.

Od zadnjega julija pa do da-nšnjega dne še nisem čital v listih, da se namerava bivši kajzer vrniti na nemški prestol.

In v tem času tudi nisem čit-al, da je bil Lenin usmrčen.

Ali je morda kajzer res na po-ti? Ali je morda Lenin res smrti-nonevarno bolan?

Pred par dnevi me je vprašal moj prijatelj Hrvat: — Šta mi-slite, da li je istina, da je Alek-sander sin Pašiča?

Jaz sem se najprej temu vpra-šanju odkritosrečno zakrohotal: Pozneje sem pa začel globje pre-mišljati in sem prišel do zaključ-ka, da vladajo med obema moč-nejšje zveze kot so diplomatične.

Le sin lahko oprosti očetu ve-like nerodnosti.

Kralj bi jih diplomatu ne od-pustil, ampak bi mu enostavno pokazal vrata . . .

Jugoslavanska Katoli. Jednota
Ustanovljena 1. 1898 Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 833 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 195 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN GOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor.
ANTON ZBAŠNIK, Room 266 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1324 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKLABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.
VALENTIN BIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STEELE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavne tajnike. Vse priložbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za splošnem novih članov in bolnišča splovala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se pripravlja vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev ro pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Memoari princezinje Jelene.

Beograjski reviji "Novi Život" je dala princezinja Jelena na raz-polag svoje memoare. Princezi-nja Jelena je bila, kakor znano, poročena z ruskim velikim knezom Ivanom Konstantinovičem in je mogla na ruskem dvoru opazo-vati vse intimnosti življenja po-slednjih Romanovcev, posebno še v svetovni vojni in ob početku ru-ske revolucije. Memoari vzbujajo v Beogradu velik interes.

Dobrovoljski dom v Beogradu.

Članica uprave Zveze dobrovolj-cev in častna predsednica ga. Na-talija Munk je pred kratkim iz Beograda odpotovala v Bosno. Prepotovala je že Hrvatsko, Sla-vonijo in Vojvodino ter nabrala za gradnjo dobrovoljskega doma že znaten znesek 800.000 dinar.

Umor iz ljubosumnosti.

Iz Boke Kotorske poročajo, da je ustrelil neki orožnik orožniške postaje v Tivtu podčastnika vojne mornarice Edvarda Vardijana. Vzrok umora je bilo bajje ljube-zensko razmerje orožnika do Vardijanove zaročenke. Orožnika so aretirali ter ga izročili sodišču.

ZASTAVE REGALIJE, TROBOJNICE, KAPE, PREKORAMNICE, in vse potrebščine za društva.
VICTOR NAVINŠEK 331 GREEVE ST., GARANTIRANO DELO.
GONEMAUGH, PA. ZMERNE CENE.
EDINO — PRAVA — SLOVENSKA TVRDKA

Delnice Jadranske Banke.

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanziivnim delom v vseh panogah gospodarskega živ-lja v domovini je izkazalo potrebo pove-čati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. ma-ja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300.000 delnic po K400 ali Din.100 nominale.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je skle-pati da bojo naši izseljenci želeli naba-viti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K760.
doštevši 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za 1. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.
82 Cortlandt Street New York City

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanja.)

"Ali mislita, da se šalim, sakrament! Pojasnila čakam, gospod kolega! Je cepetal Pohlina. In sploh, kaj šarita ob devetih zvečer! Dovolita, da vama izrazim svoje presenečenje!"

"Zdaj... zdaj... zdaj," je koprnila Vida. "Pokonecu plane."

Toda nič hudega se ni zgodilo. Križaj se je namuznil še nerodneje, zakakšjal ter izjavil z negotovim glasom:

"Oh, šalila sva se..."

"Šalila! Bistroumen posel za odrasle ljudi! Siar pa želim vedeti, zakaj se ne šalita podnevi?"

"Šolske zvezke je bil pozabil," se je boječe vmešala Vida, čuteč kako jo grabi pusto razočaranje za srce, in misleč si: "Nu, pa le gati; on tudi laže... popoldne," je povzela odločno, "pa je prišel ponje; pol ure še ni tega."

"Mhm!" se je namrdnil Pohlina suplent, ki je prikimal. "Da, tamle so zvezki; mislil sem izprava, da ste jih prinesli zdajke s seboj, ker jih popoldne nisem opazil. Ne, ne," je mahal z nesramnim posmehom, "saj vem, da govorite resnico! Vsak jo govori... Kaj res že odhajate? Šele — hotel sem reči, že zdaj, tako zgodaj! Upam, da vas nisem jaz pregнал, hehehe!"

Suplent se je pobiral, kot bi mu gorelo pod nogami; ko je hotel podati Vidi roko, se je kajpak našel med njima profesor, režeč se s peklensko ironijo ter gostobesedno izražaje svoje obžalovanje, da noče ostati dalje:

"Pokramljala bi, vsaj do dvajsetih, recimo... Ampak, veste," je pisnil med vrati z izpremenjenim glasom, "želel bi, da se vidimo drugič o pripravnejšem času. Dobro ime mi je drago, navadil sem se ga — kaj hočete! Brez njega je težko živeti v 'naših krogih', in stavim, tudi pri vas; ne maram, da bi slobni jeziki kvarili Vidi bodočnost, ki je takorekoč že določena."

Hropeč od gneva in vrtoglave notranje zmede je sledil Križaj Marički, ki je copatela s svečo pred njim po stopnicah.

Pohlina je pomeril hčer z izrazom, kakršnega imajo pošasti v vročinskih delirijih, ter žugaje vzdignil prst, češ:

"Gorje ti, ako se drzneš ravnati po lastni glavi! V prah in pepel te zmeljem — v prah in pepel!"

Med vrati svojega kabineta se je zdajci obrnil ter vprašal hlastno, s šolskim glasom:

"Kolikšno parov nogavice je zapustil France Prešeren ob svoji smrti..."

"Dvanajst," je zamrmrala Vida trepetaje.

"Koliko žepnih robocev?"

"Osemnajst celih in..."

"Koliko raztrganih, ha?"

Spomin se ji je zateknil; to so bile stvari iz večrajšnje lekeje, ki bi jih morala znati šele jutri. Oče je planil bliže, pograbil matematični zvezek in ga zaviltil nad njeno glavo.

"Tega bi se bila učila z Milan-Milanom," je kričnil porogljivo, "namesto da računata 'kosinus alfa', iz katerega nikoli nič ne bo, če se prav na glavah postavi, ti in tvoja zanikarna mati!"

To reki jo je oplazil z zvezkom enkrat od leve, enkrat od desne strani, vrzel ji ga pred noge ter izginil.

Vida se dolgo ni sklonila, da bi pobrala matematično svoje prve ljubezni; z rokami sklenjenimi na krilu je strmela v svetlo noč, priznavajoč si z grenkim razočaranjem, da leži Križajeva malodušnost kakor pust madež prekinec, prek na sijanju nocojšnjega večera. Milan ni bil vzrojl, ni se udaril po prsih, ni našel besedice upora ali priznanja, ničesar ni storil tako, kakor je upala ona v dnu svoje romantične duše. Cela nepričakovana bodočnost je poglala kal v tej minuti, čeprav se Vida ni zavedala izpremembe, marveč je čula še dolgo v noč ter naporno mislila nanj in si dopovedovala, kako ga ljubi...

"Lopov stari," je zakrčkal suplent pred hišnimi vrati. "Spodil me je kakor paglavca, ako prav premislim; da sem le mogel molčati in ubogati brez besedice,

vpričo nje — vpričo nje! Kaj si bo mislila o meni? Dolžan sem ji, da se izkažem moža," je godrnjal, ubiraje pot s srdito dolgimi koraki, "brezpogojno, pa če bi moral tepsti Pohlina; preden mine leto dni, bo moja žena — sirotica preganjana!"

Toda spotoma pride človeku marsikaj na um, sredi Glavnega trga se je ustavil, počeljal se za ušesi ter si priznal:

"Vseeno, prišel sem bil s tako dobrim, poštemim namenom, da bi ostaneč nesebičen drug! Kateri vrag naju je zmotil? Pa govorite hudimani o svobodni volji... Nu, zdaj ne preostaja drugega, čast je čast. In vendar — joj, v kakšno nesrečo jo še pripravil, sebe.

Misel se je razvijala sama od ti stari, bedasti Križaj!"

"Kaj sem storil, kaj sem storil!" je ternal ob vodi. "To je lehkorniselnost, zločin, starčevski pohlep do nežnega mladega bitja; slabost značaja je, kaznjiva nezmožnost reči 'ne'... Slave, ko nimam toliko poštenja, da bi za dušil v sebi to brezumno čuvstvo! In stari naju je zalotil, povratek v hišo mi je otežočen, ako ne kar nemogoč; Pohlina bo pazil, Vida se bo pogrezala še globlje v te pogubne sanje, in jaz ji ne morem, ne smem, ne znam raztolmačiti, da siliva v nesrečo..."

Katastrofa se je risala v njegovem duhu tako jasno in neizbežno, da je malo manjkalo, pa bi se bil zagnal z mostu na glavo v žuboreče valove; in ko je hodil doma zosopet okrog mize, je zdajci udaril s pestjo ter se pridušil:

"Ne, ne in ne! Dokler ni storjeno se da vse popraviti; rajši naj me zaničuje, kakor da postal njen krvnik... Še jutri najdem — še jutri!"

V tem sklepu se je izročil posteljji; zora ga je našla polnega odločnosti in kesanja.

"Toda ljubil jo bom zmerom, do smrti!" si je prisegal vmes; "Nobena drlga ne bo kraljevala v moji duši, ki je posvečena nji edini; nobena ni vrednejša mojega češčenja..." In že je snoval novelo, v kateri opiše "pretrsljivo dramo svojega in Vidinega srca."

Ta novela je narastla še tisti dan za novo poglavje, s katerim suplent ni bil računat. Ko je sedel popoldne za mizo, iztezal noge v orumenelih nogaviceh tik do vrat in z mnogimi vzdihli popravljal slovenske naloge, je nekdo potrkal na vrata.

"Not, strela, ki ne daš miru!" je vzkliznil Križaj z velikim glasom.

Vrata so se odprla, vstopila je gospa Pohlinova. Na njenem obličju je igral skrivnost, mehko prizanesljiv smehljaj. Vedela je vse in je prišla "žigosat ujetega mustanga", kakor se je izrazil kesneje pesnik Golob. Križaju se je storilo kakor obsojencu pod giljotino, ko ga prešine končno veljavna zvest, da vse skupaj ni okrutna šala in mu hočejo zares odsekati glavo...

Pohlina se mu je čutila očitno bližjo po snočnjih dogodkih; brez ceremonij je sedla k njemu ter potipala z materinsko gorkoto takoj na pravo struno.

(Dalje prihodnjič.)

Smrtna obsodba v skopljskem procesu.

V Skoplju je bila razglašena razsodba v procesu proti pomagateljem bolgarskih komitašev, ki je trajal več dni. Pet obtožencev je bilo obsojenih v smrt na večalih, 7 na 20 let, 1 na 16 let, 5 na 15, 5 na 12, 27 na 10, 13 na 8, 3 na 7, 2 na 6, 12 na 5, 1 na 4, 1 na 3, 8 na 2 leti ter 1 na 1 leto ječe. Vsi obsojenci, ki so dobili nad 8 let, bodo v smislu srb. kaz. zakona okovani. 38 obtožencev je oproščenih.

Policija v beju proti zločincem.

Komisar Enright iz New Yorka je sklical mednarodni sestanek izvedencev, ki se bo vršil meseca septembra. — Policijske sile vseh glavnih držav bodo zastopane.

Poroča Edward Marshall.

Evropa izraža v zločinu splošno dušeslovno motenje, ki je sledilo vojni, vendar pa domnevam, da bo to kmalu izginilo, — je izjavil newyorški policijski komisar Enright, ki se je ravnokar vrnil iz daljšega potovanja po Evropi, kjer je osebno proučeval tamnošnje razmere.

Njegovo evropsko potovanje je imelo v glavnem namen uveljaviti svetovno sodelovanje glede obširnega policijskega problema. Njegovi napori so bili uspešni. Prvikrat je sedaj zagotovljeno tako sodelovanje.

Posrečilo se mi je sklicati mednarodno policijsko konferenco, ki se bo vršila v mestu New Yorku, pričnša z dnem 11. septembra. Vsi zastopniki na konferenci ne bodo dejanski načelniki dotičnih departmentov, kajti taki niso, iz katerega razloga ni mogoče ne morejo vedno zapustiti svojih mest. Sleherni evropski narod, kateremu sem se približal v tem oziru, je obljubil, da bo poslal ali načelnika ali pa visokega policijskega uradnika.

Konferenca bo razširila na Evropo oni sistem policijskega sodelovanja, katerega smo skušali ustanoviti v tej državi in ki se tiče izmenjave informacij glede zločinov in zločincev, novih idej v policijskem postopanju ter izboljšanj v postavih.

Po celi Evropi je bilo opaziti izza konec vojne počasno naraščanje števila zločinov. Policijski načelniki pa so mi v splošnem izjavili, da je bil višek dosežen in da bodo kazale nove statistike zdatno zmanjšanje števila zločinov.

Neurejene socialne in politične razmere v nekaterih deželah pa onemogočajo to. Nezaposlenost je vedno činitelj v številu zločinov in nezaposlenost ne postaja manjša, kot v tujakšnji državi, temveč v nekaterih deželah celo večja.

Radikalizem v Evropi je bil preje posledica stradanja kot pa

kake druge stvari. Zelo mogoče je bila tudi trpkost političnih nesprotov. Politični umori, ki so na dnevnem redu, ne večajo ljubezni naroda do postave in reda.

Boljševizem? To je bil nemir, ki je nastal iz prilagodjenja k novim razmeram. V Evropi je bilo opaziti razpoloženje, ki se je obracalo proti vsaki stvari iz principa.

Nova in boreča se nemška republika zasluži vse naše simpatije. Bila je in je še sedaj med dvema ognjema, ki sta oba domačega pridelka in neizogibni pritisk zaveznikov glede reparacij še bolj otežoča položaj. Ta dva narodna ognja obstajata iz ambicij monarhistov ter odločnosti radikalec.

Tako v Berlinu kot na Dunaju obstaja policijski in socialni problem prostitucije kot je nisimo nikdar poznali v Združenih državah. Številne ženske, ki so pred vojno pripadale najboljšim krogom ter se niso seveda izurile v nobenem delu, hodijo sedaj po cestah, ker ne vedo za noben drugi način, kako bi si spreskrbele stroho, živila in obleko. Svojo pozornost posvečajo v glavnem dobrostoječim inozemcem, — posebno Amerikancem.

Razmere v Avstriji so najhujše, kar sem jih videl v Evropi ter v resnici nevarne.

Ena največjih postav, če ne največja v Avstriji, je Hans Schöber, policijski predsednik. On je edini visoki uradnik, ki se je rešil iz razvalin starega režima, v katerem je zavzemal slično pozicijo dolgo vrsto let. Večkrat je že rešil novo Avstrijo pred nesrečo.

Njegova sila je bila še dosti povečana, odkar ne sme imeti Avstrija dosti vojaštva, kajti njegova policija je edina sila v narodu za ohranjanje miru in reda ter za obrambo dežele pred sovražnikom.

On je izvanredno sposoben človek. Eno leto je služil kot kancler republike, a se vrnil na svo-

je prejšnje mesto kot policijski ravnatelj.

Večina ljudi v Avstriji in deloma tudi v Nemčiji je prepričana, da mora priti končna rešitev njih dežel iz Združenih držav.

Obiskal sem tudi Rim, Napoli in Benetke.

Italija se rime naprej z težavo, kajti vrednost njene lire je padla take, da je vredna le še petindvajseti del prejšnje vrednosti. V Italiji ni opaziti dosti zadreg radi nezaposlenosti, a v deželi je dosti radikalizma in to pomenja nefered.

Radikalci so potom svojih lastnih neuspehov dokazali splošnemu občinstvu, da mora delo prijateljski sodelovati s kapitalom ali pa trpeti (?)

Italijanska policija je uspešna. Opaziti ni nikakih izvanrednih pojavov zločina in tudi ne prenesljivih socialnih problemov, čeprav so se slednji pojavljali takoj po zaključku vojne.

Bivanje v Italiji je bilo prijetno in opazil sem, da so bili številni domačini, ki so se vrnili domov iz Združenih držav, uvaževanja vredna pomoč pri vzdržanju reda. V Ameriki so se naučili številnih stvari, na katere so sedaj ponosni. Soglasno z italijansko policijo je najbolj vredna lastnost, katero so dobili v Ameriki, njih samokontrola, kajti Italijan je po navadi vročekrven ter vsled tega nagnjen k nepremišljenim dejanjem.

Organizacija policije v Parizu se mi je zdela zelo uspešna. Da ne vprizori nobenega resnega napora za ureditev prometa, je treba pripisovati dejstvu, da je najti v Parizu le eno tretino toliko vozil kot v New Yorku in da so Avenues široke in prostorne.

Vozila imajo v Franciji pravico poti. Človek, ki ovira promet s svojo osebo ali ki napravi velik greh, da ga povozijo kako vozilo, je takoj aretirán, če je ostal živ in plačati mora kazen.

Iz Francije sem odšel v Anglijo, kjer sem prišel med narod, kojeza naprave in ljudje so slični našim. Londonska policijska organizacija se razlikuje od newyorške ali one drugih ameriških mest le v najmanjnih podrobnostih.

Val zločina se je tam visoko dvignil kot v vseh drugih evropskih deželah in to v glavnem radi nezaposlenosti. Meni ugajajo angleške policijske metode ter angleška policija v splošnem.

Povsod po Evropi sem našel dokaze posebnih prednosti, ki so posledica gotovih posebnih znakov policijskih organizacij. Mejne črte političnih podrazdelitev niso kot tukaj ovire, katere more prekoračiti policijska avtoriteta le po izvršenju formalnosti, ki dajejo zločincu priliko, da pobezne. Policijska kontrola večjih središč se ga daleč v okolico in v slučaju Londona obsega približno sedem milijonov ljudi.

Slična kontrola v New Yorku bi obsegala severni del New Jersey, dele Connecticuta ter dobršen del države New York preko severne meje mesta in taka kontrola bi obsegala nekako deset milijonov duš.

Treba je nadalje reči, da so policijski identifikacijski uradi v velikih središčih dejanski narodni glede avtoritete in namena. Pariz ima popoln rekord kriminalcev cele Francije in London popoln kriminalni rekord celega združenega kraljestva. Berlin je središče, kamor se pošilja kriminalne identifikacijske listine iz vseh delov Nemčije in tako dalje.

Uspeh evropskega sistema v tem oziru ter neprestana izjalovljenja ameriškega pomanjkanja takega sistema predstavljajo močan argument za ustanovljenje centralnega policijskega urada v Washingtonu, ki naj bi predstavljal nekako borzo za kriminologijo ter opravljal za celo policijo policijo Združenih držav bistveno važno službo urada kriminalne identifikacije.

V tem oziru lahko nudi Evropo uspešne predloge ameriškega policijskega postopanja, a v drugem pogledu tudi lahko izjavim, da ima ameriška policija marsikaj, kar bi služilo evropskim policijam v zgled.

Moje evropsko potovanje je bilo zadovoljivo, kajti pokazalo mi je jasno, da bodo ti inteligentni in izvežbani uradniki z veseljem sodelovali z nami na tej strani oceana. Prepričan sem, da je mogoče le potom takega sodelovanja doseči najboljše uspehe za celi civilizirani svet.

Razne vesti.

2500 kron za eno uro dela.

Vsled vedno naraščajoče dragnje so dunajski tapetarski delodajalci povičali svojim delavcem plače za 50 odstotkov, tako da dobiva vsak delavec odslej ravno 2500 kron za uro dela. Velika, a za Dunaj vendar ne previsoka svota.

Konferenca Balkanske komunistične federacije.

V Sofiji na Balgarskem se je 23. julija vršila IV. konferenca Balkanske komunistične federacije. Poleg strankinih zastopnikov Balgarije, Jugoslavije, Grčije in Rumunije ter zastopnikov Balkanske federacije komunistične mladine so se udeležili konference s posebnim glasom tudi zastopniki komunistične stranke Turčije ter ene Avstrije. Izvrševalni odbor II. internacionale je bil zastopan po Milutinovu. Vsega skupaj je bilo 21 zastopnikov. Konferenca je glasovala dve resoluciji: eno o splošnem položaju na Balkanu in drugo o neposrednih nalogah tamkajšnjih komunističnih strank.

Sklenska je nadalje izdajalo balkanskega buletina in osnovanje posebnega arhiva. Potem, ko je bil izvoljen nov izvrševalni odbor, je konferenca sklenila nasloviti na balkanske dežele politični manifest. — Slab napredek.

Ostre odredbe proti hajdukum na Bolgarskem.

Bolgarska vlada je na splošno Bolgarska vlada je na splošno zahtevalo javnosti se odločila za ostre odredbe proti hajdukum. Narodnemu sobranju bo predloženo zakonski predlog, na podlagi katerega se bo proglasilo obsedno stanje povsod, kjer se bodo pojavili hajduki. Za hajduka se bo smatral vsak, ki bo odsoten 5 dni od doma in ne bo mogel navesti tehtnega vzroka. Vsak ima pravico, da ubije hajduka, za kar se mu ustreljeni tekem desetih dni.

SVEŽE GROZDJE.

SVEŽE GROZDJE.

Kot v prejšnjih letih smo tudi sedaj pripravili napravitelj posebej za katerokoli vrsto svežega GROZDJA. Ni odpeljamo varno in točno. Ne ugotovljate se glede nakupa. Današnje cene so nižje kot bodo ob otvoritvi sezone. Današnje cene so sledeče:

MUSKATEL, belo sveže grozdje, tona, net \$ 57.00
SHASTA, belo grozdje, tona, net \$ 65.00
ZINFANDEL, črno grozdje, tona, net \$ 87.00
BARBERA, črno grozdje, tona, net \$ 119.00

MI prodajamo samo na kare. Za nadaljne podrobnosti pišite na:
Pacific Grape Company
FLOOD BUILDING SAN FRANCISCO, CALIFORNIA

Na splošno željo smo izdali ponatis slavnega dela BERTE pl. SUTTNER-JEVE

STRAHOTE VOJNE

DOLI Z OROŽJEM

Drugi prenovljeni natis.

Spisala BERTA pl. SUTTNER

Priredil J. T.

PONATIS IZ "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
New York

Ta knjiga je povzročila silno senzacijo po vsem civiliziranem svetu.

Najboljši dokaz, da je delo res nekaj posebnega, je ta, ker je dobila pisateljica Noblovo nagrado, katere so deležni le največji znanstveniki, pesniki in pisatelji.

Cena, skoraj tristo strani obsegajoči knjigi, je samo 50c s poštnino vred.

NAROČILNI LIST.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York

Priloženo dobite 50 centov, zakar Vas prosim, da mi pošljete knjigo "STRAHOTE VOJNE" - Doli z orožjem.

Ime

Naslov

Posljite gornji kupon še danes ter priložite zahtevano svoto. Ko boste prečitali, boste rekli: "Kaj takega še nisem čital".

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

(Nadaljevanje.)

Prijel ga je za roko ter odšel z njim naprej. To ni bilo lahko, kajti gibati sta se morala skozi grmičevje. Naenkrat pa je gozd prenehel in pred njima je stal breg. Hauka je obstal, premišljal nekaj časa ter rekel nato svojemu prijatelju:

— Tukaj je odprtina v pasu gozda, ki leži krog vode. Če greva naprej, po njem, bova vedno v temi in to bo naju oviralo. Mislim, da je boljše, če se drživa na desno. Hitrejša bova lahko tekla.

— Ali ne bova prišla preveč na desno?
— Ne. Sploh pa bodo ljudje taborili ob vrelu, o katerem je govoril oče Jaguar. Če bova dospela do vrele, nama ne bo treba drugega kot slediti njegovemu teku.

Odšla sta naprej in sicer hitrejša kot prej. Njih taborišče je stalo sredi severnega brega jezera. Obrnila sta se vsled tega proti zapadnemu delu jezera. Tam je bilo loke konce in pričel se je zopet gozd. Tvoril je temno progno, ki je bila mogoče par sto korakov široka. Gozd sta pustila na levi strani ter se kmalu nahajala na južnem bregu jezera. Nista še prišla daleč, ko je mladi Inka obstal. Dvignil se je ravno precej močan veter, ki jima je pihal nasproti.

— Ali čuješ kaj?
— Da, mislim, da je bil zvonec.
— Zvonec? Tukaj vendar ni nobenega, mesta s cerkvenimi zvonovi.

— Tega ne mislim. Pojdiva naprej in kmalu boš čul.
Šla sta naprej in kmalu je bilo zopet čuti zvonjenje.
— Sedaj sem čul, — je rekel Antonio. — Zvonilo je kot zvonec madrine.

Madrina pomeni kobilo, ki vodi ostale živali. Na vratu ima privezan zvonec, kojega glasu sledijo ostale živali.

— Ne more biti drugega kot madrina, — je pritrđil Hauka.
— Ali so gonjači z mulami tukaj v Gran Čako?
— Ne, gotova ne. Nikake trgovske karavane ne pridejo skozi to okolico. To morajo biti Indijanci.

— Katerega rodu?
— Tega ne vem, a mislim, da bom izvedel.

— Potem so ti ljudje zelo neprevidni. Posamezni rodovi žive, kot sem čul v sovrtaštvu med seboj. Živalim ne obehajajo zvoncev, ki lahko postanejo njih izdajalec.

— Ljudje, ki se nahajajo tukaj, se brez dvoma čutijo tako varnim, da ne mislijo na varnostne odrebe. Tudi morajo pustiti svoje živali ter jih ne smejo vsled tega privezati. Če bi ne bilo madrine, bi se živali razkropile na vse strani.

— Kako to? Naše živali ostanejo vendar skupaj.
— To je nekaj drugega. Indijance ne življenje. On ukrade živali kjer jih dobi. Živali se ne poznajo med seboj, a sledijo brezpogojno živali z zvoncev. To je velike prednosti za naju, kajti glas zvoncea nam bo služil kot vodnik.

Kmalu je postajalo zvonjenje tako glasno, da sta morala biti oprezna. Zapazila sta par ognjev, ki so goreli pod drevesi.

— Hitro sva našla taborišče, — je zasepetal Hauka. — Pred nama leži pas trave, ki se steza krog gozda. Na njem se pasejo konji. Na levi je odprtina v gozdu. Tam se nahaja vrelce. Konje imava pred nami in jezdece na levi.

— Potem morava naprej na levo stran.
— Da, a ne takoj. Morava biti oprezna ter izvedeti, če so pri konjih stražniki. Čakaj tukaj, dokler se ne vrnem.

Spazil se je naprej in Antonio je ostal sam kake četrt ure. Konečno se je prikazal Hauka ter zasepetal svojemu prijatelju v uho: — Niti enega stražnika ni. Konji so bili zelo krotki.

— Koliko je konj?
— Nisem jih mogel pošteti. Veselilo pa me je, da so vsi obrčali svoje glave proti madrini.

— Zakaj te je veselilo?
— Ker je to znamenje, da ji bodo brezpogojno sledili. Če so sovrtažni Indijanci, Abipones, bi jim rad odvedel konje.

— Ali misliš resno? Dva vendar ne moreta odvesti toliko konj.
— Zakaj ne? Če vodiva madrina, bodo šli vsi ostali za nami.

— Indijancei bodo vendar slikali, da se madrina oddljuje.
— Če človek spi, ne čuje tega in jaz domnevam, da ti ljudje v resnici spijo.

— Da, a so brez dvoma razpostavili straže.
— Seveda, a ti najbrž ne stražijo dosti pazljivo in najbrž jih ni dosti. To bova takoj skušala izvedeti. Plazi se za menoj, ker ne sme va več hoditi.

Pričela sta se plaziti v dotično smer ter kmalu prišla do ognjev. Bila je precej močna četa Indijancev, ki je taborila tukaj. Kjer je izviril potok, je gorelo na obeh straneh osem ognjev, krog katerih je stikalo kakih osemdeset Indijancev, ki so najbrž iskali najbolj pripravna mesta za počitek. Med dvema ognjema, ki sta gorela na tej strani potoka, je ležalo šest postav, ki so bile očitno zvezane. Sodeč po obleki je bilo pet Indijancev in šest bel človek. Stražila sta jih dva človeka.

Pod enim drevesom je sedel človek, ki je imel puško ter dajal drugim povelja. Bil je brez dvoma glavar. Anton ni razumel nobene besedice tega kar je govoril glavar ter rekel vsled tega svojemu tovarišu:

— Kakšen jezik govori ta človek?
— To je narečje Abiponeev. Jaz ga precej razumem. Ravno je rekel, da je treba razdeliti noč v tri straže. Vsaka teh straž se tiče dveh oseb, ene pri konjih, druge pri jetnikih.

— Torej so jetniki. Kdo so paž?
— Počakaj. Najbrž bomo izvedeli. Jaz ne poznam glavarja, ker gar se nisem videl, a po govoru pripada Abiponeem, torej našim sovrtažnikom.

— Iz tega lahko sklepamo, da so jetniki naši prijatelji.
— Da. Kdor je proti njim, mora biti za nas.

— Če bi jih mogli oprostiti? Ali misliš, da je to mogoče?
Inka je molčal par trenutkov ter odvrnil nato:

— Mogoče je ter sem pripravljen napraviti poskus. Ali si zato?
— Dobro, — je odvrnil Antonio.

Nato pa je dostavil tišje: — Kako pa bova storila to, ko sva sama? Niti pušk nimava.

— Te bi nama le škodovala. Ali si čul očeta Jaguarja, ki je rekel, da je zvijača pogosto boljša kot pa sila? Njegovemu nasvetu bova sledila.

— Da, jaz sem pripravljen, a ne vem kako.

(Dalje prihodaj.)

Strašne razmere v slovenskih bolnicah.

„Jutro“ piše: Eno najbolj zanemarnjenih p. nog, ki so spadale pred vojno v območje dež. avtonomije Kranjske, je bila ona takozvanih dežel. nih dobrodelnih zavodov. Niti stari liberalni režim, niti klerikalna vlada v deželnem zboru in dežel. nem odboru ni imela veliko smisla za bolnice. Naravnost dezolitne razmere so vladale v deželni avtonomni blaznici na Studencu. Naj se vpraša poučene ljudi, kaj nam je pustila klerikalna deželnozbo. ska večina, ki je na Kranjskem čez deset let absolutno nadvlado. vala, na polju oskrbe blaznih, da se vidi, da odgovorni faktorji ni. so imeli prav nobenega smisla niti za kulturne, niti za najnujnejše socialne naprave na Kranjskem. Ni neinteresančno, ako v dokaz. naših trditve citiramo nekaj za. pisnikov z dne 27. februarja 1914 v dežel. nem zboru kranjskem o social. nem vprašanju med drugim izjavil sledeče: „Že prej sem rekel, da imamo se vedno socialnih vprašanj, ki so bila žalibog v ozadju za gospo. darskimi vprašanji in katera je treba vpoštovati. Gospodje, jaz bi vas le prosil, pojdite se sami pre. pričat v blaznice in rekli bodete, to so razmere, ki se morajo pre. narediti. Če bomo imeli v naših proračunih kak presček, naj pri. de ta preseček v korist revežem, in rešitev socialnih vprašanj naj se prične tam, kjer si reveži ne morejo sami pomagati. Čez 30 let že delujem v bolnici, in če bi vam hotel povedati vse, kaj trpé ti reveži (bolniki), bi rekli, da je to, kar se je naredilo, že vse pre malo. Jaz vem za slučaj, ko so prinesli v hiralnico reveža, kateremu so lezli črvi iz živega telesa, ker je bil dotični skrajno zanemarnjen. Ali človeku ne krvavi srce od bolesti, če to gleda in ne more pomagati, ker nimamo naprav, kamor bi spravili take ubožce? Enkrat so prinesli neko žensko, katero so podgane ogrizle pri živem telesu.

Dotična ženska je pred zavodom umrla, ker so jo prepozno prinesli. Apeliram pri razpravi o deželnem proračunu na visoko zbornico, da se kar najbolj intenzivno bavi s tem vprašanjem v prihodnjih za. sedanjih, da se te razmere presko. bovanja ubogih, kakor so sedaj, enkrat nehajo in da se zanje po. skrbi, kakor je to vredno in do. stojno človeškega življenja. Nik. dar ne bom pozabil besed, ki mi jih je rekel star slep revež na moje besede: Oče, vi ne morete več biti tukaj. Vi niste več sposobni za bolnico. Rekel mi je: Ja, gospod doktor, en pes ima stokrat boljše kakor jaz. Tega smejo ubiti, mene pa ne! — To je grozna beda! Mi moramo sedaj skrajno varčevati in gledati, da se veliko na leto se. daj pri zvišanih dohodkih prihra. ni in porabi, da se rešijo ta soci. jalna vprašanja, da bo lahko vsak delezan teh dobrot.“

Tako resno je obsajal takratni režim deželne avtonomije poslanc, ki je bil sam član klerikalne deželnozboreske večine in se je kot tak moral v svojih izjavanjih do. skrajnosti vzdrževati vsake ostrine. —

Po prevratu je narodna vlada preko noči skoraj vse bolnice v Sloveniji kratkoma poddržavila, ker se ji je zdelo najenostavnejše, da se vsa bremena naprtijo drža. vi. Deloma iz kratkovidnosti, deloma iz nesposobnosti je uvedla v bolnicah upravni sistem, čegar zle posledice se danes na drastičen način kažejo v zapiranju bolnic.

Zdelo se nam je potrebno, da resnici na ljubo iznesemo gorenja fakta, ki dokazujejo, da bi bilo boljše, ko bi se prej same sebe tukali po prsih ter si sipali na glavo pepel, predno kličemo na od. govornost druge, ki prihajajo — kakor v danem slučaju — kot krivci v poštev šele v drugi vrsti, ako je sploh mogoče govoriti, da njih zadene sploh kak krivda.

Klerikalci udrihajo po centraliz. mo, menda zato, da bi odvrnili pozornost od nesposobnosti, ki so jo zagrešili baš — kot avtonomisti.

Iz Slovenije.

Nesrečni alkohol!

V Hočah pri Mariboru so se stekli fantje. V Pristernikovi gostilni pri kolobdvoru so v prepiru zaklali gostilničarja in še enega domačina. Dalje bo govorilo sodišče. Nesrečno pijančevanje!

Strela in ogenj.

V Pohorju pri Mariboru je tresčilo kar v tri hiše, vendar pa se je ogenj zanetil samo v eni, a so ga gasilci takoj zadušili. Posestniku Slambergerju je oplazila strela petletnega sinčka, ki je bil lahko ranjen, posestniku Jerovšu pa je ubila junčka.

Zaradi požiga aretiran.

Na Bistrici je začelo goriti gospodarsko poslopje gostilničarja Petra Azmana. Gostilničar je ogenj se pravčasno opazil in požar s pomočjo sosedov pogasil. Orožniki iz Podbrezja so aretirali nekega moža, ki je osumljen, da je zanetil požar, ker mu gostilničar zaradi policijske ure ni hotel dati ahtevane pijače.

Samomor lahkoževca.

Mariborsko sodišče je že nekaj mesecev zasledovalo radi goljufij in poneverbe več stotisoč kron znanega lahkoževca in pustolovca Antona Šarha, po poklicu lesnega kupčevalca. Ker pa se nikakor ni hotel odzvati povabilu, so dobili orožniki poziv, da ga aretirajo. Ko so ga sedaj izsledili v Rušah, je vzel samokres in si pognal kroglo v glavo. Bil je v par minutah mrtev. Oškodovana sta lesna industrija v Mariboru in Srpska za. družna banka v Novem Sadu.

Še o vlonu v Tičarjevo trgovino.

Kako nevarnega in predrznega zločinca je vjela ljubljanska policija v osebi elektromonterja Josipa Kersiča, dokazuje sledeči incident, ki se je pripetil naslednji dan po aretaciji. Policija ga je v svrhu konfrontacije njegovih iz. povedb tekem zaslišanja peljala na označene točke v mestu. Kersič je med drugim tudi obljubil, da bo pokazal, kje se nahaja njegov tovariš. Ko pa je prišel v spremstvu policije na Vodnikov

Draga šolska knjiga.

V Učiteljski tiskarni in Ljubljani je izšla „Četrta čitanka za osnovne šole“, ki velja 80 kron. Koliko starišev jo bo kupilo svojim otrokom? Cene šolskih potrebščinam rastejo rapidno v veliko škodo narodne prosvete.

Advokatska vest.

Dr. Joža Ravnik iz Bohinja, dobrotvoljev iz svetovne vojne, je imenovan s dekretom ministra pravde za odvetnika v Beogradu.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

OROPESA 26 avg.; 30 sept.; 4 nov.
ORBITA 9 sept.; 14 okt.; 18 nov.
ORDUNA 16 sept.; 21 okt.; 25 nov.
Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.
Zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON INC. AGENTS
26 Broadway New York
117 W. Washington St., Chicago
— all katerikoli parobrodni agent. —

Iz zatišja okrajne bolniške blagajne.

Pod tem naslovom prinaša "Delavski list", glasilo Samostojne Strokovne Delavske Unije v Sloveniji, o gospodarstvu in Bolniški blagajni splošno zanimiv članek ki se glasi tako-le: "Med vojno, kakor smo že v prejšnjih številkah povedali, se prenehali občni zbori Okrajne bolniške blagajne in načelstvo je dobilo v roke vse pravice nad zavodom. Tudi po vojni se je načelstvo posluževalo te dobrote in je neomejeno gospodarilo nad blagajno. Podeljevalo je velike nagrade članom načelstva in nadzorstva in ravnatelju. G. Koemur je dobil l. 1919. nagrado 4000 K, leta 1920. nagrado 5000 K, leta 1921. pa skupno 62.000 K, vsa tri leta torej samo na nagradah svoto 71.000 K. Cel čas je užival tudi lepo plačo (okoli 13.000 K mesečno!), s kakršno bi bil lahko zadovoljen visok državni uradnik z dolgo službeno dobo. — Načelnik blagajne Mihael Rožane je dobil sledeče nagrade: l. 1919. 3000 K, l. 1920. 5000 K, l. 1921. pa 42.500 K, torej skupno na nagradah 50.500 K. Tudi načelnik nadzorstva g. Josip Berdajs je dobil l. 1920. 2500 K, l. 1921. 15.000 K nagrade.

Pri uslužbenecih blagajne načelstvo ni bilo tako radodarno. V primeri z vodilnimi uradniki so bili uslužbenec slabo plačani in tudi nagrade niso bile tako velike. To. la skupna svota nagrad leta 1920. je dosegla vendar blizu 150.000 kron, leta 1921. pa kar blizu 450 tisoč kron. V dveh letih je šlo za nagrade skoraj 600.000 kron. Ali se more potem kdo čuditi kritiki, ki jo slišimo od vseh strani nad nagradami pri bolniški blagajni? Če je v dobi, ko so šli stotisoči na tak način iz blagajne, moral pri blagajni zavarovan delavci iti poš. domov iz bolnišnice, ker ni dobil za vožnjo pri železnici. Ali je bolj pravična zahteva delavca, da mu blagajna plača železnico za povratek iz bolnišnice po boleznih — ali podelitev 50.000kronske nagrade dobro in najboljše plačanemu uradniku blagajne?

Za avtomobil bolniške blagajne je vrglo načelstvo leta 1920. iz blagajne blizu en četrt milijona kron.

Kretanje parnikov - Shipping News

23. avgusta: Paris, Havre; President Adams, Bremen.
24. avgusta: Bayern, Hamburg.
26. avgusta: Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Rotterdam, Boulogne.
Pres. Fillmore, Bremen; Arabic, Genova; Lapland, Cherbourg.
30. avgusta: France, Havre; Hanover, Bremen; President Van Buren, Bremen.
31. avgusta: Susquehanna, Bremen; Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Caronia, Cherbourg in Hamburg.
2. septembra: Ryndam, Boulogne; America, Bremen; Olympic, Cherbourg.
5. septembra: Reliance, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.
6. septembra: Pres. Polk, Cherbourg.
7. septembra: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Hamburg.
8. septembra: La Savoie, Havre; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homeric, Cherbourg. Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Argentina, Trst.
12. septembra: Aquitania, Cherbourg.

Rad bi izvedel za naslov moje žene, ker ji imam nekaj važnega sporočiti. Slišal sem, da se nahaja nekje v državi Michigan z Johnom Jezernikom, kateri mi jo je odpeljal. Cenjene rojake prosim, če kdo ve kaj o njej, da mi poroča, za kar mi bom zelo hvaležen. — Jacob Skofje, R. F. D. 3, Millvat Shaft, Blairsville, Pa. (19-23-8)

ČUDOVITA PRILIKA

za moža, ki ima kapital ter bi rad postal družabnik dobrega, solidnega podjetja za konserviranje sadja. Ta praktično podjetje je posebno jugoslovansko ter obstoji že več let. Družabnika se išče v svrhu razširjenja. Ponudbe pod: "J", c/o Glas Naroda, 82 Cortland St., New York City. (19-24-8)

Rad bi izvedel za mojega brata JOHNA LONCAR, o katerem že dolgo časa ne vem, kje da je ali če je sploh še živ. Prosim onega, ki ve za njegovo bivališče, da mi blagovito naznani, če pa sam bere ta oglas, naj se mi čim prej oglasi, ker ga želim še enkrat videti, predno se podam v staro domovino. — Frank Lonchar, Box 73, Camden on Gauley, W. Va. (19-25-8)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministrstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako toraj odlojete denar v ameriški valjavi, bo diši potom čeka ali nakazila, va banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Hi sreči se je pa pri sestavi omejene odredbe vpoštevala potreba iz. seljenec v toliko, da zamorejo za st. an ka, ki imajo potovati v Ameriko, zvr. štiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posa. meznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti orednoizvitni potne ga lista v Ljudu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

AVSTRILIJI, ITALIJI IN ČEŠDE. NEM. OZEMELJU na še vedno ležijo brez. ovir izvajemo izplačila v ameriških dol. larjih.

Na nakaznici ali naročilnici listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ame. riškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10.— do \$ 50. centov, za izplačila od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.—, za izplačila, ki presegaajo znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Dom. estic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortland St. New York, N. Y.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO
IZLETNIŠKI PARNIK "PARIS"
Odpluje dne 13. SEPT. iz NEW YORKA v HAVRE
Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z močtvom vred in za. vzema 36.696 ton ter ima stroje za 45.000 konjskih meči.
Na tem parniku je pripravljen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe s 2, 4 in ne več kot 6 posteljami, posebna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obedu. V Havre bo čakal vlak, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in njih prtljago ter peljal v Trst.
Vsak potnik ima na parniku do 200 funtov prtljage prosto.
Važnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta vsaj vliji dva. zama \$112.00; iz Trsta do Ljubljane stane železnica \$1.00, do Zagreba \$1.50. Izletniki naj se čimprej javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost
FRENCH LINE : 19 State St., New York, N. Y.
Za jugoslovanske izletnike bodo predskrbjele vse mogoče udobnosti.

French Line

Hitra služba v Jugoslavijo.

FRANCE 30. avgusta
CHICAGO 31. avgusta
LA TOURNAI 7. septembra
LA SAVOIE 9. septembra

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in te. koča voda v vsaki kabini — je. dilsnica, kadinica, bara, brvnica, od. prt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govore slo. venško in srbsko.
Najstarejša kompanija, ki prevaja jugoslovanske potnike.
Posebni parniški vlak vzame pot. niki in prtljago do doloznega kra. ja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo.
Ne vstuku iz Havre v Jugoslavijo je kompanija toliko, ki govori vsa je. zik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvareh.
Za navodila se oglašite pri lokalnem French Line agentu ali v
KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street New York City

TESNA ZVEZA Z JUGOSLAVIJO

RED STAR LINE
New York do Cherbourg in Antwerpen
Laplant — 26 avg.; 30 sept.; 4 nov.
Gothland (3. razred) 2 sept. (Samo v Antwerp)

Finland — 9 sept.; 14 okt.; 18 nov.
Zeeland — 16 sept.; 21 okt.; 25 nov.
Kronland — 23 sept.; 28 okt.; 2 dec.

AMERICAN LINE
iz New Yorka do Plymouth, Cherbourg in Hamburga.

*Mongolia — 31 avg.; 5 okt.; 9 nov.
Minnekahda (3. razred) 7 sept.; 12 okt.
Manchuria — 14 sept.; 26 okt.; 30 nov.
St. Paul — 21 sept.

*Nove preurede 3. razreda z vsem modernimi udobnostmi

WHITE STAR
New York do Cherbourg, Southampton
Majestic — 26 avg. (ton) 26 avgusta,
16 sept.; 7 okt. Največji parnik sveta
Olympic — 2 sept.; 23 sept.; 14 okt.
Homeric — 9 sept.; 20 sept.; 21 okt.

Privedite jih iz Evrope na naših udobnih parnikih.

Dobra hrana, Zaprti prostori, Udoba. na stanovanju, Ujudni služabniki. Udobne vnaprej plačane vožnje. Vprašajte pri:

PASSENGER DEPARTMENT
No: 1 Broadway, New York
all pri lokalnih agentih.

CUNARD ANCHOR

DIREKTI IN EDINI PARNIK ZA DUBROVNIK
TUSCANIA (nov) 6. dec.
V devetih dneh v Jugoslaviji.

Fotujte na enen izmed treh morskih velikih, ki odplujejo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA
prek Cherbourga.

Za karte in navodila vprašajte najbližje. ga agenta v vašem mestu ali okolici.

Brezplačno.

Kdor naroči kako knjigo, pri. žimo mu knjizico
"NOVA POSTAVA"
za ponesrečene delavce v Penn. sylvaniji
brezplačno, dokler nam naloga ne poide.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.